

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANER-

bladet

MÅNEDSSKRIFT FOR SORANSK SAMFUND
ÅRGANG 81 NR. 3

APRIL 1996

Sorø Skoles soldaterkorps, fodfolket, 1908

Batøk

Jysk afdeling indbyder til BATØK Kr. Himmelfartsdag, den 16. maj 1996 kl. 12.00 hos *Jørn Simonsen*, (lille Simon) Sellerup Strandvej 61, 7080 Børkop. Som sædvanligt er invitationen også åben for øboerne. Der medbringes frokostpakke, og for profferne værktøj til slaget.

Jysk afdeling vil sørge for nødvendige drikkevarer, både til store og små. Ligeledes indestår afdelingen for, at det er godt vejr. Venligst tilmeld til *Jørn* på telefon 75 86 76 10

*Med venlig hilsen
Peter Erbs (S 64)*

Til alle årgang '93' implicerede

Efter en del overvejelser har jeg valgt at trykke resterne af manuskriptet til årgang '93' blå bog.

Den foreligger nu færdig i en nydelig økonomiudgave og kan afhentes hos undertegnede af dem, der har betalt.

Hvis du har glemt at betale, hvilket er tilfældet for 80% af studenterne, er prisen kr. 45,-

Overskuddet vil, hvis intet andet ønskes, blive overgivet til AIDSfonden pr. 1. januar 1997.

Forslag og henvendelser kan rettes til undertegnede.

*Med venlig hilsen
Amalie Nørgaard,
Brigadevej 50/335
2300 København S.
tlf. 32 88 83 35.*

Taksigelse

Mange tak for den store gave, som Soransk Samfund skænkede mig i anledning af min 80-årsdag! Det har glædet både Kirsten og mig og vi er for øjeblikket ved at finde ud af, hvor vi skal tage hen!

*Bedste hilsner
jeres hengivne
Svend Ranvig*

Academia Sorana

efter tegning af Christian Tom-Petersen

SORØNER-BLADET

APRIL 1996 81. ARGANG NUMMER 3

Noget om Soransk Samfunds fremtid ...

Når man har lejlighed til at læse de seneste 80 års Soranerblade er der et par ting, der går igen ved næsten hver eneste generalforsamling:

1. Hvordan får vi fat i de unge?
2. Hvordan holder vi på de gamle?
3. Skal vi have vores eget hus med sekretariat und das ganze molevitten?
4. Hvorfor er der ingen, der vil: a: spille cricket mere, b: med på udflugterne til Sorø, c: dyrke terrænsport, d: den ærede læser kan fortsætte listen i det uendelige!!

Alle disse brændende spørgsmål bliver med mellemrum endevendt i selve bladet - senest af *Lars Dalgaard (S 78)*, der i 1988 skrev en bragende god artikel om Samfundets økonomi under overskriften: "Heldet følger de tossede". Når artiklen var så god, var det fordi den efter en behård analyse anviste veje, som det kunne være anbefalingsværdigt at betræde. Oveni var der en fin prognose vedr. Samfundets medlemstal, en prognose rækkende 5 år frem. Og den kom til at passe ganske fint, så undertiden **kan** man altså spå heldigt om fremtiden!

Det mest bemærkelsesværdige er dog, at man ikke har været god nok til at finde frem til metoder eller tiltag, som har kunnet afværge den samme triste sangs afsyngelse

næste år. Man har brugt megen god tid på at drøfte **kontinuitet**, som i bedste fald har været aldeles overflødig, fordi dette begreb snarere tenderer til bevarelse af status quo end til at stable noget nyt på benene, med andre ord havde det været bedre med lidt **kreativitet** i stedet for. Og hvor er det dog nemt at sidde her og være klog!! Så derfor vil jeg forsøge at stille nogle forslag til almindelig diskussion blandt medlemmerne - helst til vor generalforsamling, som jo bør være det forum, hvor kursen afstikkes for det kommende år. Vi begynder:

Når man undrer sig over, hvor de unge bliver af, hvorfor spørger man dem så ikke? Ja, ikke ved at sætte et eller to af de yngste medlemmer i bestyrelsen, men virkelig massivt? Hvorfor forsøger vi ikke at udnytte vore årgangsrepræsentanter til noget sådant? Konkret forslag: Alle årgangsrepræsentanter, som vi jo kender ganske mange af, indkaldes til et årligt - lad os kalde det repræsentantskabsmøde! Og hvorfor ikke i Sorø? Hermed ville vi ramme en masse i luften flyvende spørgsmål: Vi får en debat med alle de unge årgange, **for vi er der jo alle sammen!** Vi får på en - om end håndfast - måde bragt Sorøudflugterne i stand igen, vi kommer atter til at opleve et

stævne, som vi ikke har haft i snart mange år. Når jeg tænker på, hvor mange soranere der tog til Sorø til jubilæet i 1986, kan jeg ikke andet end se lige så mange fylde Fratergården og byen som ved den nævnte lejlighed. Der er ingen tvivl om, at bestyrelsen vil kunne få et input, som det hedder på moderne dansk, som vil gøre arbejdet morsomt og tillokkende igen - for jeg tror fast på, at det **må** have været sådan engang: I 1946 havde man ikke mindre end 26 bestyrelsesmøder! Foruden 6 bladmøder og diverse møder i æresretten o. l. I 1995 har der været 3 bestyrelsesmøder. Til ingen af møderne kom alle ...

Til alle de andre spørgsmål er der logisk og letforståelige forklaringer. F. eks. spiller man ikke mere cricket, fordi de elever, som kommer til skolen i dag, nu har sådan en alder, at de for længst har valgt den sportsgren, som de finder interessant. Cricket **skal** man have ind mere eller mindre med modermælken, og den **har** man jo indtaget flere år tidligere.

Skal man sats på en sportsgren må man se på alternativer, og her har vi bl. a. golf i den tungere vægtklasse og på det stilfærdige, men stadig muntre fritidsplan boule. Og det er jo i fin fremgang! Så det kan da godt være, at vi ældre skal sadle om?

Terrænsport: Her er jeg mere på glatis, thi det hjælper jo ikke at fremhæve, at over 60% af eleverne er piger! Netop hos pigerne har Danmark jo fejret store triumfer i denne krævende sportsgren. Her er der kun ét at gøre: **Spørg dem ad!**

Det meste af det ovenstående har handlet om berøringsflader (nudansk: Interface) mellem de gamle og skolens unge elever, idet jeg forudsætter, at interessen for et skolesamfund skal i gang allerede medens man går på skolen. Sagen må jo være at få skabt et sammenhold på tværs af årgangene ved at stable interessante perspektiver og sammenhænge på benene. Og det fører mig til at remse en hel del sager op, som trofast overvintret fra år til år uden at man får taget stilling til de enkelte og derefter får truffet en principbeslutning om, hvorvidt sagen skal nyde fremme eller droppes. Jeg vil

fremdrage et par eksempler på sådanne forhold:

Arkiver

Så langt tilbage jeg kan huske, har man hvert år sagt, at nu skulle der sandt for dyden ske noget med vore arkiver rundt om på museum, landsarkiv og rigsarkiv.

Af en eller anden besynderlig grund har man anset arkivalia for redaktørens opgave! Olrik meldte hus forbi, det samme gjorde Sorgenfrey, idet han dog udvirkede, at der søgtes en arkivar. Der meldte sig én, men han sprang fra, da han så opgavens omfang! Det forstås. Jeg tror man skal søge en afgørelse på dette **før det er for sent**, hvilket vil sige, at det som burde arkiveres og registreres er gået til eller forsvundet. Det må så blive de udpegedes opgave at søge midler, evt. fondsmidler eller direkte lade en egnet og villig søge midler som iværksætter til et selskab med det formål at øve arkivvirksomhed eller hvad, **bare der sker noget!**

Soranerhus med sekretariat

Skal vi begynde småt, så lad der nu blive truffet beslutning om, at vi vil fremme en sag, hvor vi ansætter på deltid en sekretær, der skal tage sig af vore løbende forretninger, passe en telefon og på anden vis gøre sig nyttig. Senere kan vi så tage springet og lade dette faste sted, hvor en sekretær skal anbringes være et domicil, hvor der kan være plads til evt. kollegieværelser og (måske) pensionistboliger. Og med mulighed for afholdelse af torsdagsmøderne og anden festivitas. Dette her er hørt så mange gange før, at nu **gider** vi ikke høre mere! Nej, men lad os så enten mane tanken i jorden og slå en pæl gennem dens hjerte eller lad os vedtage, at vi vil undersøge mulighederne - det er der nemlig ingen, der har gjort, ihvertfald har ingen skrevet om det i bladet, og så er der jo ikke mange, der har kunnet nyde godt af de vise udregninger her og udtalelser. Det kan på sin vis minde lidt om diskussionen om, hvor torsdagsfro-

kosterne skal foregå: Rigtigt mange er utroligt trætte af Prag, men der er ingen, som gør noget ved det!

Man kan nu mene, at det er da en grove mundfuld at pålægge en bestyrelse så meget arbejde! Ja, det kan godt se sådan ud, men der er ingen, som forhindrer den samme bestyrelse i at lade interesserede medlemmer danne flere eller færre ad hoc-grupper med dertil egnede og snævre kommissorier. Ligeledes kan man udmærket forestille sig, at interesserede medlemmer ville tage sæde i - gerne permanente udvalg, for derved at støtte foreningen og dermed sig selv. Har man sådan en lille irrationel og for andre komplet tåbelig plads i sit hjerte, hvor der står Sorø, har man ihvertfald herigennem muligheden for at tilfredsstille det behov, som bemeldte plet giver anledning til. Det ganske særlige ved at være med til samfundets arrangementer er bevidstheden om samhørigheden blandt medlemmerne, som er grundlaget for hele foreningens eksistens. Denne samhørighed som gør, at mange opfatter os som ens, hvilket man som redaktør meget hurtigt kan bevidne ikke er tilfældet: Både politisk, religiøst og i valg af livsgerning udgør vi præcis så stor en varians som ses i det øvrige samfund - heldigvis! Men skoleopholdet har på tværs af disse forskelle givet dette udefinerbare, som lokker os til Sorø og som danner foreningen. Og med den baggrund er det værd at bryde en lanse for Samfundet. Som det ses er der rigtigt mange arbejdsopgaver for den nye bestyrelse. Jeg er ikke i tvivl om, at den vil leve op til udfordringerne, og egentligt er jeg vel af den opfattelse, at det næppe har været mere spændende, end det er for øjeblikket, hvor der er så mange ting at tage stilling til og - ikke mindst iværksætte. I det næste nummer af bladet glæder jeg mig til at bringe den nye bestyrelses oplæg til det næste arbejdsår, det bliver garanteret ikke kedeligt!

Vel mødt til generalforsamlingen!

Red.

Var 89'eren moderne i 1940?

"Hvis hæren var blevet mobiliseret i 1940, var der ikke en tysker, som var sluppet over grænsen - det skulle 89'eren nok have sørget for!!" udtalte en skydeinstruktør fra 1930 ved en mindefest i 1962. Denne udtalelse dækker fint den holdning, som gjorde sig gældende i det danske underofficerskorps under hvem skydeundervisningen af indtil flere slægtled danske rekrutter hørte. At det nok var loyalitet snarere end kendskab til de faktiske forhold som udløste denne lalleglade opfattelse af det danske våbens overlegenhed gør egentligt ikke udtalelsen mindre interessant, fordi dogmet givetvis har virket befordrende på såvel bevilligende myndigheder som på folkets opfattelse af hærens evner gennem over 50 år!! Så mange år var 89'eren nemlig standard i først fodfolket, så rytteriet og ingeniørerne og senest marinen! Allersenet fik rigspolitiet våbnet i besættelsens første år, og det var da også dette våben, hvormed politiet gennemførte ildkampen på Amalienborg den 19. september 1944. Det var sidste gang uniformerede danske styrker brændte løs med skarpt mod rigets og - tør det vel siges kongens fjender med 89'ere ovenikøbet for foden af Hans Majestæts residenspalæ!

Men det hele begyndte jo i 1889, hvor der skabtes enighed om at udruste det danske forsvar med et ensartet og moderne våben forsynet med magasin til erstatning for de gamle Remington geværer fra 1867, som skulle lades for hvert skud. Valget faldt på en riffel, som var forsynet med et ladesystem efter norsk udviklet princip - kaldet Krag-Jørgensensystemet. Dette var også i Norge basis for udviklingen af et norsk folkegevær, som fik navn efter systemet Krag-Jørgensengeværet. Riflen fik i Danmark betegnelsen M89 og sattes i produktion på Geværfabrikken i København, som lå på Slotsholmen, men som i løbet af et par år overførtes til Amager. Og så gik man i gang med at forny forsvaret! Men allerede i 1914 var man sørgeligt bagud i forhold til de krav, som udbruddet af første Verdenskrig stillede: Man manglede minimum 40.000

stk. våben og ca. 2,4 mio. patroner! Remingtonerne blev derfor prolongeret og man måtte affinde sig med ammunitions-mangel i de næste 3 år - altsammen i dybeste hemmelighed for at undgå, at noget slap ud til den onde fjende. Det var dog ingen hemmelighed for nogen - mindst af alle de krigsførende magter - at det lille Danmarks bevæbning ikke var noget at råbe hurra for. Ved krigsudbruddet var der nemlig kun én riffel, som var dårligere end den danske, nemlig det franske repetergevær af mærket Lebel model 1887, hvor magasinet var anbragt i forskæftet. Dette gjorde franskmændene en ubetydelighed langsommere end det danske, men dog nok til, at tyskerne med deres 1896 og kort efter 1898 udgjorde en betragtelig overlegenhed. Imidlertid gik udviklingen i krigen så hurtigt, at alle disse små forskelle i geværernes egenskaber kunne negligeres i forhold til kravene om et regulært hurtigskydende og frem for alt hurtigladet magasinegevær.

Når alt dette er sagt, så må det ikke glemmes, at 89'eren ved sin fremkomst var meget overlegen - først og fremmest selvfølgelig overfor sin forgænger fra 1867, men ikke mindst i kraft af sine gode såkaldte ballistiske egenskaber: Geværet skød bare utroligt præcist! Dette gjorde det naturligvis selvskrævet til en plads i skytteforeningerne, hvor der da også i de næste 50 år anskaffedes ikke mindre end 14.000 geværer, herunder et særligt udviklet finskydningsgevær, som kom til i 1926, og som med moderne røgsvag ammunition udviste en mundingshastighed på tæt ved 700 sekundmeter, hvor det oprindelige skydebomuldsgevær klarede 450 m/sek.

Et stort antal - vist over 1.000 - fandt i lettere ombygget tilstand vej til Grønland, hvor gode fangere hævdes at kunne have ramt en sæl i øjet på 400 meters afstand! Den dag i dag anvendes 89'ere til dette formål, menammeret er følsomt, så genopladningen af de brugte patronhylstre er en kunst, som kun få mestere til fulde. Her til lands bruges der pt. kun et par 89'ere til jagtformål - atter er det ammunitionen, som er det kildne punkt. Selv ihærdig efter-

forskning har dog ikke bragt viden frem om ulykker med våbnet, hvor feks. et sprængt kammer tog dele af skytten med!

Da marinen først blev udrustet med geværet umiddelbart før anden Verdenskrig, var der fuld gang i våbensmedjen, da krigen brød ud. Tyskerne hærgede en del på fabrikken, men trods dette lykkedes det at holde produktionen i gang og ovenikøbet at smugle de færdige våben ud for næsen af værnemagten! En del frihedskæmpere fik derved en 89'er i hånden, som de måske allerede i deres rekruttdid var blevet fortrolige med - ja selv efter krigen fremstilledes 89'ere fordi man på fabrikken besad en masse halvfabrikata, som man gerne ville have brugt til noget fornuftigt! Geværet var hermed i produktion i 56 år, og den rekord har ikke kunnet slås af nogen våbenfabrik - endnu: Der er to konkurrenter, som måske vil kunne gøre det: Kalashnikov og Steyr-Mannlicher. Hvad er så sket med alle disse våben:

I 1942 bragte tyskerne 60.000 ud af landet incl. ammo. De sidste 50.000 forsvandt i 1943.

Hjemvendte KZ-fanger kunne berette, at vagtmandskabet i både Buchenwald og Neuengamme var udrustet med 89'ere. Da de hvide busser passerede Schleswig, kunne man yderligere se "Volksturm" med de danske 89'ere. Men ret ejendommeligt er det, at englænderne i 1945 sendte en lorry til Århus med 2.500 geværer, som var konfiskeret i Holsten, og hvor det tydeligt stod på kasserne: **Lånt** i Danmark + årstal og dato! Det er af denne samling skolens 89'ere kommer! Så de har da været på rejse ... Resten af geværerne er borte for tid og evighed.

Der er nogen, som med fuld alvor erklærer, at 89'eren var det danske **folkevåben**. På linie med englændernes Lee-Enfield, tyskernes Mauser og amerikanernes "Cykelkarabin". Med et produceret antal på henvend små 135.000 stk. alt inklusive er det dog nok en dristig påstand. Tag feks. Norge, hvor Krag-Jørgensen-geværet blev produceret i et antal af 240.000! Hvor de danske skytteforeninger aftog 14.000 og

hvor der gik 1.000 til jagtformål, tog tilsvarende organisationer i Norge over 60.000 geværer. Se det er noget der giver genklang i et folks bevidsthed! Men heroverfor står så, at samtlige indkaldte danske mænd fra 1890 til 1943 lærte dette våben at kende. Læg hertil, at vi mellem 1914 og 1918 havde **samtlige** mandlige indbyggere, der overhoved kunne holde sig oprejst, enten indkaldt eller i reserve. Det giver et så stort tal, som er ekserceret med 89'eren, at vi

nok godt med nogen ret kan udnævne geværet til det danske folkevåben. Og med den overdrivelse, der altid har karakteriseret dette våbens præstationer, er det nok heller ikke helt ved siden af, for her i dette land har man jo efterhånden vundet hævd på, at enten går det nok, eller osse kan vi jo blot lade en telefonsvarer fortælle den onde fjende, at vi overgiver os ...

Red.

Skydning slut - Geværer til salg

Mange soranere kan huske skydningerne med de gamle geværer M/1889, som det nu er muligt at købe. Læs her om en epoke på godt hundrede år, som nu er slut.

“Alle de yngre har fået en uforståelig lidenskab for at lege soldater. Det er en af skolens yngre lærere, hr. Lauritzen, en kraftidiot, det har sat dette i gang.”

Denne kontante udtalelse er fremsat af ingen ringere end *Henrik Raaschou-Nielsen*, rektor 1911-41, men ganske vist mens han i april 1889 gik i sidste klasse og varetog foreningen Baldurs korrespondance med foreningen Framtiden på Reykjavik lærde skole.¹

Han fortsætter: “Det er i højeste grad barnagtigt, men griber ikke desto mindre

Skytterne årgang 1981/82.

om sig i en foruroligende grad, så at vi ældre må anvende al kraft på at holde igen.”²

Raaschou, der altså selv var i 6. klasse, beklager sig andetsteds i brevet over også de blot ét år yngre, 5. klassernes barnlighed; men man aner at det ikke bare er alder og modenhed det drejer sig om, men derimod at skribenten følte et kraftigt engagement i tidens mest brændende spørgsmål, forfatningskampen og *Estrups* provisorier. I september skriver han til *Framtiden* at Baldur holder “de vigtigste blade her i landet, dog må vi kun holde højreblade.”³ Og efter i april at have omtalt et foredrag med diskussion i Baldur “om regeringens grundlovsbrud”, fortsætter han: “Stemningen hernede er overvejende til gunst for Højre, og vi er kun få, som kunne finde en del ret på den anden side.”

Når netop militærvæsenet var det Højre og Venstre havde valgt at strides om, og når *Estrup* havde oprettet et militært gendarmeri for at holde landet i ro, så er det ikke

De pudser stadig!

svært at forstå den unge *Raaschous* harme over *Lauritzen* og over de mindre drenge, utvivlsomt ungdommelige højrefolk, og deres legen soldater.

Soldaterkorpset

Da *Raaschou* skrev sit brev til *Framtiden* i april 1889 var soldaterkorpset netop ét år gammelt. Skal man tro medlemmerne, var brevskriveren galt afmarcheret: Idéen var kommet fra eleverne selv og *Lauritzen* opfordret af rektor *Blichert* til at være med.⁴ Hensigten har heller ikke, i hvert fald officielt, været hverken national eller militær, men derimod at byde på “fornøjelse og motion for deltagerne.”⁵

Imidlertid siger det måske ikke så lidt om *Lauritzens* holdninger og intentioner at han efter at være blevet ansat i 1880 allerede fra 1881 blev formand for De Danske Forsvarsbrødre for Sorø og omegn, at han i en årrække var formand for Højrevælgerforeningen for Sorø Amts 2. valgkreds, og at han 1913-22 var formand for det frivillige banebevogtningskorps for Sorø.

Soldaterkorpset var fra begyndelsen åbent for elever i 1. til 3. klasse (dog allerede året efter 1.-4.; stifterne gik i 3. og vilde nok gerne selv være med et ekstra år), og hovedmanden var *Aage Traugott Pamperin*, hvis lyst til motion og fornøjelse efter endt skolegang bragte ham til New Zealand til tømmerarbejde i Canada, til en slædeekspedition der ledte efter Andrées ballon, og til deltagelse med canadiske tropper i 1. verdenskrig hvor han fik to tapperhedsmedaljer.

Imens levede soldaterkorpset i Sorø, med krigsspil, øvelser i omegnen, patruljeøvelser med brug af skolens både, og overnatningsture til gamle soranere på herregårde på Midt- og Sydsjælland. I 1914 blev korpset indmeldt under Centralkomiteén for frivillige Korps, der blev trykt en “kortfattet Vejledning i Taktik for smaa Styrker”, og der blev holdt en enkelt øvelse med Sorø Amts Rekylkorps og nogle stykker med Herlufsholm Skyttekorps.⁶

Nogle her givetvis opfattet foretagendet med stor seriøsitet som en art militær for-

80 år er gået.

1908

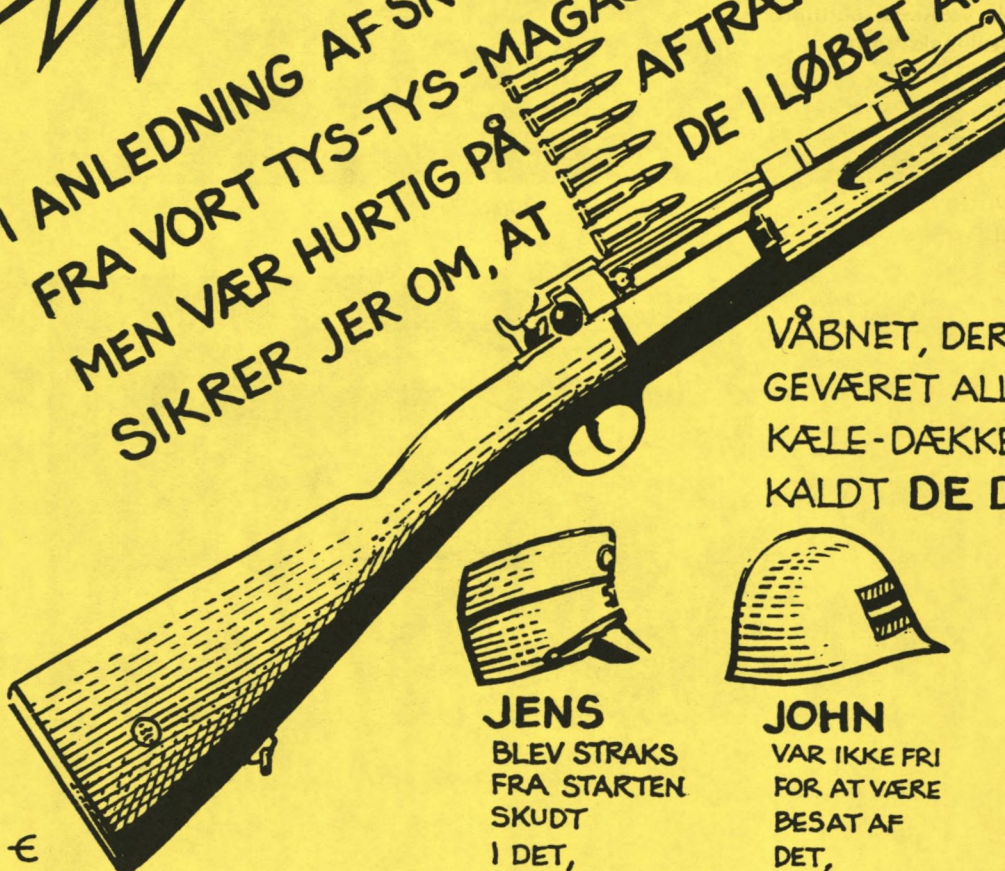

1988

OBS!
OBS! OBS!

KNALDUDSALG

I ANLEDNING AF SKUDÅRET LADER VI ET PART
FRA VORT TYS-TYS-MAGASIN KOMME I HANDE
MEN VÆR HURTIG PÅ AFTRÆKKEREN,
SIKRER JER OM, AT DE I LØBET AF

VÅBNET, DER
GEVÆRET ALL
KÆLE-DÆKK
KALDT DE D

JENS
BLEV STRAKS
FRA STARTEN
SKUDT
I DET,

JOHN
VAR IKKE FRI
FOR AT VÆRE
BESAT AF
DET,

€

gt, der truer os",
set eksplosivt. Det
ksomme og utryg-
ne gå fremad.
ørger, om et frem-
sbærende lag har
å fælles værdier er
på Herrens mark?

vendepunkt.
deerne, ja han ville
tterens hjælp.
ing op i en tro på,
eg som lærd skulle
le vækkes, så man
ælesskaberne.

ormationssamfund
amfundet fragmen-
r vi ånd nok til at
vi måske ved at få
ennesker må træde
e gamle efterlod i

lytte og tale med

de Sorø's herlighe-
indst vil vi kredse
forordringer op, som
e samfundet.

EN FOR LIVET"

996
(med overnatning)
sråd
Ravn Jørgensen

tilmelding:
kekontor
80 Sorø
0

TA ' PÅ SOMMERHØJSKOLE PÅ SORØ AKADEMI

TRE SPÆNDENDE DAGE: "VOR EGEN SIKRE VIDEN"

26. - 28. juni 1996

Pris for tre dage med foredrag, koncert, alle måltider
herunder festmiddag med vin kr. 600
For udenbys er prisen incl. overnatning kr. 800

INDBYDELSE TIL SOMMERHØJSKOLEN I SORØ

"Skolen for livet"

Møderne holdes i Sorø Akademis festsal, og måltiderne indtages i Akademiets spisesal. For
på Akademiets elevværelser, ret små enkeltværelser, som er 'mærket af brug' og me

Onsdag den 26. Juni

09.00 - 10.00 Ankomst/ Indkvartering

10.00 **Velkomst**

"Skolen i Soer".

Steffen Ravn Jørgensen, sognepræst

13.30 **Frihed**

"Statens og kirkens indbyrdes forhold"

Birthe Rønn Hornbech, MF

16.00 **Sorø Akademis historie**

Rundvisning v/ Lektor Steen Jensen

20.00 **Koncert i Sorø Klosterkirke**

Værker af Vivaldi og Pergolesi med bl.a.

Solisti di Praga, Merete Hjortsø, Lotte Hovmann.

21.30 **Nachspiel**

"Kaffe, kvinder og katte hos Holberg"

Elna Bækdorf, sognepræst

13.30 **"Oplysningsic**

til frihed og d

Per Stig Møller

16.00 **Guldaldersam**

Besøg på Vests

v/ Dorte Abldg

19.00 **Festmiddag**

Tale ved biskop

Derefter bål og

Fredag den 28. Juni .

08.30 **Morgensang i**

09.15 **Voksenuddan**

Livsoplysning,

del i den demol

Finn Erik Larsen

13.30 **"Grundtvigbill**

I fortælling, bi

mand, som gjo

så markant pra

Lars Thorkild B

16.00 **Afslutning**

Torsdag den 27. Juni

08.30 **Morgensang i Sorø Klosterkirke**

09.15 **"Oplysning og oplysning?"**

Holberg forsøgte at oplyse ved latterens hjælp.

Er det altid de forstandigste, der ler allermest,

fordi de gennemskuer, hvor uoplyste andre er?

Docent, dr.phil. Erik A.Nielsen

HØJSKOLEN GENNEMFØRES MED
VELVILLIG BISTAND FRA

BG BANK
I SORØ

STIFTELSEN
SORØ AKADEMI

SORANSK SAMFUNDS

Regnskaber 1995

og

de af Soransk Samfund

administrerede legater

Kan tages ud og medbringes til generalforsamlingen den 18. april 1996.

SORANSK SAMFUND

Regnskaber 1995

S O R A N S K S A M F U N D .

RESULTATOPGØRELSE 1/1-31/12.1995.

INDTÆGTER:

Kontingenter.....		173.245
Salg af bøger.....	3.440	
Salg af soranervin.....	4.545	
Salg af elev video.....	<u>300</u>	8.285
Obligationsrenter.....	66.380	
Bankrenter.....	<u>779</u>	<u>67.159</u>
INDTÆGTER IALT.....		248.689 =====

UDGIFTER:

Soranervin.....	11.437	
Emblemer mv	<u>1.070</u>	12.507
Soranerbladet		
underskud iflg regnskab.....	145.625	
- tilskud Soranerbladets fond...	- 6.263	
- frivillige medlemsbidrag.....	<u>- 23.647</u>	115.715
Arsfesten 1995		
udgifter.....	64.942	
- deltagergebyrer.....	- 33.950	
- tilskud Christoffer Bruuns legat	<u>- 8.000</u>	22.992
Generalforsamling 1995		11.957
Frøkostmøder.....		2.692
Holberdag mv.		725
Bestyrelse og udvalg.....		8.673
Blomster og gaver.....		7.988
Porto og gebyrer		9.438
Tryksager.....		7.995
EDB		7.500
Revision (samfund-blad-legater...		18.750
Kopimaskine		3.500

TILSKUD:

Soranerbiografier 1961/85.....	1.950	
Fyenssk afdeling.....	3.000	
Jydsk afdeling.....	<u>3.000</u>	<u>7.950</u>

UDGIFTER IALT..... 238.382
=====

ÅRETS OVERSKUD..... 10.307
=====

STATUS PR: 31/12-1995

AKTIVER:

Bankindeståender:

Unibank.....	kto 462.550	16.050	
Giro.....	400.1710	3.098	
Giro.....	327.1307	<u>18.905</u>	38.053

Tilgodehavender:

Annoncører 1995.....		9.150	
Indsamling S.Ranvig.....		5.000	
Moms 4.kvt 1995.....		608	
Soranerbkadets fond		<u>368</u>	15.126

Obligationer:

depot Nykredit	kto 354.481		
3os 2017.....	9% 346.000	351.190	
3s 2006.....	8% 30.000	30.795	
3os 2020.....	10% 10.000	10.425	
13s 2022.....	9% 58.000	59.305	
3s 2026.....	8% <u>317.000</u>	<u>307.015</u>	758.730
		<u>761.000</u>	

PASSIVER:

Skyldige beløb			
Revisor og EDB.....		26.250	
Avisporto		1.672	
Formandens udlæg.....		<u>973</u>	28.895

KAPITALKONTO:

Saldo 1/1.....	722.980		
Årets overskud.....	10.307		
Kursregulering obligationer....	<u>49.727</u>		<u>783.014</u>
		<u>811.909</u>	<u>811.909</u>
		=====	=====

Soranerbiografier 1961/85, der udgives af Soransk Samfund, udkommer i foråret 1996.

Vedbæk, den 12. Februar 1996

ARNE KROG

kasserer

REVISION.

Foranstående årsregnskab for Soransk Samfund/Soranerbladet er i overensstemmelse med samfundets bogholderi som jeg har revideret.

Dragør, den 12. Februar 1996

ERIK LÜDERS-THOMSEN

statsaut. revisor

Redaktionen vil gerne takke
de mange, der har sendt frivillige bidrag
til bladets drift. Det blev i år til kr.

23.647,-

SORANERBLADETRESULTATOPGØRELSE 1/1-31/12-1995

INDTÆGTER:			
Annoncer			10.087
UDGIFTER:			
Trykning 8 udsendelser.....		123.950	
Forsendelse			
Avispostkontor.....	14.415		
Udlandsporto.....	8.663		
Ekspedition.....	<u>2.000</u>	25.078	
Redaktionsudgifter			
Telefon/fax	2.254		
Porto og materialer.....	2.805		
Kontorartikler.....	686		
Kørsel	<u>3.300</u>	9.045	
		158.073	
Refunderet moms.....	-	<u>2.361</u>	- 155.712
UNDERSKUD.....			- 145.625
TILSKUD:			
Soranerbladets fond, renter.....	6.263		
Frivillige medlemsbidrag.....	<u>23.647</u>		29.910
SORANSK SAMFUNDS UDGIFT:			115.715
			=====

STATUS PR: 31/12-1995

AKTIVER:			
Annoncører 1995.....		9.150	
Moms 4.kvt.1995.....		608	
Bladfonden, uhævede renter		368	
PASSIVER:			
Avisporto			1.672
SORANSK SAMFUND:			
overført til samfundets status...			<u>8.454</u>
		10.126	10.126
<u>SORANERBLADETS FOND</u>		=====	=====

RESULTATOPGØRELSE 1995

INDTÆGTER:			
Obligationsrenter.....			6.580
Bankrenter.....			<u>45</u>
			6.625
UDGIFTER:			
Forvaltningsgebyrer.....			- 362
			6.263
LEGATER:			
Overført til Soranerbladet			<u>6.263</u>
			=====
<u>STATUS PR: 31/12-1995</u>			

BUNDNE MIDLER:			
Unibank kto.....	519.3079	1.918	
heraf renter til Soranerbladet		- 368	1.550
Unibank depot	218.3440		
Obligationer.....		<u>77.100</u>	77.605
FONDSKAPITAL:			
saldo 1/1-1995.....		71.964	
kursregulering.....		<u>7.191</u>	79.155
			<u>79.155</u>
			=====
			=====

SORANSK SAMFUND
De af Soransk Samfund administrerede legater
Regnskaber 1995

SORANSK SAMFUNDS UNDERSTØTTELSESFOND.

RESULTATOPGØRELSE 1995.

INDTÆGTER:		
Obligationsrenter.....		13.824.
Bankrenter		<u>1.700</u>
		15.524
UDGIFTER:		
Forvaltningsgebyrer		- 962
		14.562
LEGATER:		
Årets uddeling 6 legater....		<u>-12.000</u>
ERIODERESULTAT:		
Overført til disponible midler...		2.562
		=====

STATUS PR: 31/12-1995.

DISPONIBLE MIDLER:			
Unibank kto:.....	470-442	124.234	
BUNDNE MIDLER:			
Unibank kto:.....	520.822	4.184	
depot.....	220.6830		
Obligationer.....		162.100	163.151
UDLÅNSKONTI:			
Overført fra 1994		49.300	
FONDSKAPITAL:			
		<u>340.869</u>	<u>340.869</u>
		=====	=====

SORANSK SAMFUNDS 100 ÅRS JUBILÆUMSLEGAT/PHØNIX FONDEN.

<u>INDTÆGTER:</u>		<u>RESULTATOPGØRELSE 1995.</u>	
Obligationsrenter.....			32.349
Bankrenter.....			536
Aktieudbytte			<u>60</u>
			32.945
<u>UDGIFTER:</u>			
Forvaltningsgebyrer			- 2.474
			<u>30.471</u>
<u>SKATTER:</u>			
Udbytteskat 1995.....		18	
Refunderede skatter.....		<u>-27</u>	<u>9</u>
			30.480
<u>LEGATER:</u>			
Årets uddeling 28 legater...			<u>28.000</u>
<u>PERIODERESULTAT:</u>			
Overført til disponible midler..			<u>2.480</u>
			=====

<u>DISPONIBLE MIDLER:</u>		<u>STATUS PR: 31/12-1995.</u>	
Unibank kto.....	470.523	37.638	
<u>BUNDNE MIDLER:</u>			
Unibank kto.....	520.911	5.657	
depot	220.7720		
Obligationer.....		322.600	339.459
Aktier.....		20	<u>4.800</u>
<u>FONDSKAPITAL.....</u>			<u>387.554</u>
		387.554	387.554
		=====	=====

STØTTEFONDEN FOR GAMLE SORANERES EFTERLADTERESULTATOPGØRELSE 1995.

<u>INDTÆGTER:</u>			
Obligationsrenter.....			1.747
Bankrenter.....			114
Lotterigevinst.....			<u>70</u>
			1.931
<u>UDGIFTER:</u>			
Forvaltning.....		100	
Lotterifornyelse.....		<u>340</u>	- 440
			<u>1.491</u>
<u>LEGATER:</u>			
Årets uddeling	1 legat....		- 1.700
<u>PERIODERESULTAT:</u>			
Forbrug af disponible midler.....			<u>208</u>
			=====

STATUS PR: 31/12-1995.

<u>DISPONIBLE MIDLER:</u>			
Unibank kto.....	470.485	1.562	
<u>BUNDNE MIDLER:</u>			
Unibank kto	520.865	5.126	
depot.....	220.7210		
Obligationer.....		25.550	23.482
<u>FONDSKAPITAL.....</u>			<u>30.170</u>
		30.170	30.170
		=====	=====

DIGTEREN CAND. JUR. AAGE KRARUP LINDS LEGAT.

RESULTATOPGØRELSE 1995.

INDTÆGTER:		
Obligationsrenter.....		30.192
Bankrenter.....		748
Aktieudbytte.....		5.040
Licensindtægter.....		<u>3.311</u>
		39.291
UDGIFTER:		
Forvaltningsgebyrer		<u>- 1.671</u>
		37.620
SKATTER:		
Restskat 1994.....	2.515	
Udbytteskat 1995	<u>1.512</u>	<u>- 4.027</u>
		33.593
LEGATER:		
Årets uddeling..... 4 legater		<u>-46.575</u>
PERIODERESULTAT:		
Forbrug af disponible midler.....		<u>12.982</u>
		=====
DISPONIBLE MIDLER: <u>STATUS PR: 31/12-1995</u>		
Unibank kto..... 470.531		44.503
BUNDNE MIDLER:		
Unibank kto	520.938	1.981
depot.....	220.7050	
Obligationer	340.500	344.971
Aktier.....	4.200	168.000
FONDSKAPITAL.....		<u>559.455</u>
		559.455
		=====

HANDELSSKOLEEJER VALD PETERSEN/ INGEBJØRG & POUL SUHR HENRIKSEN/
GUSTAV HOFF HANSENS LEGAT.

RESULTATOPGØRELSE 1995.

INDTÆGTER:		
Obligationsrenter		3.567
Bankrenter		<u>107</u>
		3.674
UDGIFTER:		
Forvaltningsgebyrer		<u>- 400</u>
		3.274
LEGATER:		
Årets uddeling:..... 2 legater		<u>-3.000</u>
PERIODERESULTAT:		
Overført til disponible midler...		<u>274</u>
		=====
DISPONIBLE MIDLER: <u>STATUS PR: 31/12-1995</u>		
Unibank kto..... 470.477		3.429
BUNDNE MIDLER:		
Unibank kto	520.857	4.511
depot.....	220.7130	
Obligationer.....	41.000	41.150
FONDSKAPITAL		<u>49.090</u>
		49.090
		=====

FRANTZ CHRISTOFFER BRUUNS LEGAT

<u>RESULTATOPGØRELSE 1995.</u>		
INDTÆGTER:		
Obligationsrenter.....		7.520
Bankrenter.....		<u>163</u>
		7.683
UDGIFTER:		
Forvaltningsgebyrer		- 439
		7.244
LEGATER:		
Årets uddeling	1 legat	- <u>8.000</u>
PERIODERESULTAT:		
Forbrug af disponible midler.....		756
		=====
DISPONIBLE MIDLER:	<u>STATUS PR: 31/12-1995</u>	
Unibank kto	470.469	229
BUNDNE MIDLER:		
Unibank kto	520.849	6.856
depot.....	220.7050	
Obligationer.....	79.000	80.604
FONDSKAPITAL		<u>87.689</u>
		87.689
		=====
<u>EDUARD NIELSEN KINDTS LEGAT</u>		<u>87.689</u>
		=====

RESULTATOPGØRELSE 1995.

INDTÆGTER:		
Obligationsrenter.....		450
Bankrenter		<u>81</u>
		531
UDGIFTER:		
Forvaltningsgebyrer		- 74
		457
LEGATER:		
Årets uddeling 2 x "Kage på Fod"		- <u>990</u>
PERIODERESULTAT:		
Forbrug af disponible midler.....		533
		=====
	<u>STATUS PR: 31/12-1995.</u>	

DISPONIBLE MIDLER:		
Unibank kto.....	478.400	2.149
BUNDNE MIDLER:		
Unibank kto.....	536.214	1.008
depot	223.5500	
Obligationer.....	6.000	6.289
FONDSKAPITAL		<u>9.446</u>
		9.446
		=====
		=====

Sorø, den 9. Februar 1996.

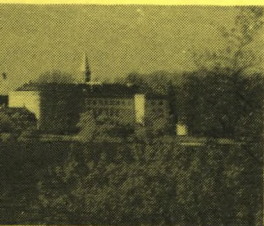
KAREN JENSEN
administrator

REVISION:

Foranstående legatregnskaber, der er opstillet på grundlag af årsopgørelser med bilag fra Unibanks forvaltningsafdeling, har jeg revideret.

Dragør, den 9. Februar 1996.

ERIK LÜDERS-THOMSEN
statsautoriseret revisor

sker indkvartering
toilet og bad.

relation
"ti"

og "Land Art"
Kunstmuseum.
useumspædagog

Wiberg.
ang i Akademihaven

.....
losterkirke

lyst og evne til at tage
samtale.

g musik beskrives den
ned statskirken, og som
kole- og kulturdebatten.
skolelærer

EGHOLTFONDEN
SORØ

Porto

SOMMERHØJSKOLEN I SORØ

Sekretariatet
Sorø Kirkekontor
Munkevænget 22
4180 Sorø

beg 7 vr tilmelder os Sommerhøjskolen i Sorø d. 20.0. 20.0. 1996

Navn Født

Navn Født

Adresse Telefon

Postnummer By

Vedlagt i check kr.

OBS Sidste frist for tilmelding er d. 29. maj 1996 Underskrift

"Vor egen sikre viden er skrev Ole Wiwel. Vor viden er vi stolte over, men også ge. Længe så det ud til ku Nu er der imidlertid folk, skridt altid går frem. De mistet gennemslagskraft. der sat spørgsmålstejn ve

Vi er ikke de første som er Holberg blev grebet af oply oplyse og gøre os moralsk Og Grundtvig tog sin tids at der i folket levede vær oplyses, længsler og drøm kunne påtage sig medansv

Man kan begejstres for vor - man kan bekymres ove terer. Har vi ideer, visio tage livtag med tidsånder øjnene op for at selv mod et skridt tilbage og se, kulturens skatkiste?

På sommerhøjskolen i Sorø folk, som har noget på hje I den dejlige midsommer r der, natur og kultur - og om, hvordan vi i dag tage vi møder i skole og kirke -

SOMMERHØJSKOLEN:

- Tid: 26. - 28.
- Pris alt incl.: 600 kr /
- Arrangør: Sorø M
- Mødeleder: Pastor S

Yderligere oplysninger til Sekretariatet - Sorø Munkevænget telf. 53 6

SE HER! - SE HER! - SE HER! - SE HER!

Atter i år vil vi divertere familien og os selv ved at mødes til

BATØK KAMP

I Charlottenlund Skov vil vi igen mødes Kristi Himmelfartsdag som i år er den 16. maj, vi mødes kl. 10.00 med konkurrenterne fra den anden skole dernede i Syd-sjælland ved Susåens bred.

Mød flittigt op, medbring mad - drikkevarer vil være til stede i det traditionelle mindre omfang. Skal vi atter erobre pokalen i år???

Fodboldkamp

De gamle har udfordret skolens elever til kamp om ære og andet godt.

Kampen er tidssat til den 26. april kl. 18.15.

Lad det blive en udflugtsdag til Sorø - tag familien med (nogen skal jo herved!)

Komiteen

Tilmelding til:

Søren Laursen
Ragnhildgade 60, 3.
2100 København Ø
Tlf. 39 29 16 61

ell.

Niels Ladefoged
Ndr. Fasanvej 29 1., tv.
2000 Frederiksberg
Tlf. 38 34 46 68

skole. Andre har som *Mogens Boisen* (elev på skolen 1920-27) set det som korpsets "vigtigste funktion... at vise drengene den smukke omegn"⁷, eller har som *Svend Ranvig* (elev 1928-35) ment at det vigtigste var lagkagen efter krigsspillene.⁸ Hvad *Raaschou*, der nu var rektor, på dette tidspunkt mente om *Lauritzen* og de mindre drenges legen soldat, er ikke godt at vide; men han støttede arrangementerne, og har vel som *Mogens Boisen* tænkt at det var "en fornøjelig institution, der ikke indebar fare for at militarisere medlemmerne".

Lauritzen døde i foråret 1931, og samtidig døde også soldaterkorpset. Det fik et enkelt års liv igen i 1935/36, da et par elever i 2. mellem (nu 7. klasse) bad om og fik lov at genstarte det. Men dermed var det slut, og en af deltagerne mener mange år efter at kunne huske at rektor under indtryk af udviklingen i Europa ikke fandt tiden inde til at lege soldater i Sorø.⁹

Terrænsport

Helt anderledes stillede sagen sig i 1945 efter krigen. Besættelsen syntes at have vist nytten af militære færdigheder, de private

hjemmeværnsforeninger blomstrede, og på akademiet, hvor en del af de ældre elever havde været involveret i modstandsbevægelsen, fik lektor *Stevns Hansen* en henvendelse om han ville stå for en fortsættelse af en art militær træning. På den baggrund blev Sorø Akademis Terrænsportsforening oprettet kort efter sommerferien 1945.¹⁰

Rektor Bohn ønskede nærmest en genoplivning af soldaterkorpset; men *Stevns Hansen*, der var gymnastiklærer, tænkte mere i retning af sport, og det væsentligste blev orienteringsløb efter kort.

De nationale og militære overtoner var dog tydelige nok, for foreningen blev tilmeldt Dansk Terrænsports Forbund, som med sit motto "Tjen og værn" gjorde sin holdning klar. Det lykkedes desuden *Stevns Hansen* fra forbindelser i Århus at få fremskaffet omkring et halvt hundrede geværer M/1889 og adskillige tusind skud, og dermed kom også skydning på programmet.

I de første år var deltagerne inddelt i grupper og delinger, og træningens militære præg viste sig bl.a. ved etableringen af en feltbane, komplet med rævegrav med blindveje, i Bromme skov.¹¹

Orienteringsløbet Sorø-Herlufsholm foråret 1985.

Orienteringsløb var som sagt det vigtigste, men der blev desuden øvet også målludpegning, afstandsbedømmelse og håndgranatkast (til beroligelse: kun med blindgranater!), idet disse færdigheder indgik i den årlige landsdækkende konkurrence i terrænsportsforbundet. Akademiets hold klarede sig normalt godt, bl.a. fordi de som cricketspillere ofte scorede maximum med håndgranaterne. Da terrænsportsforbundet blev nedlagt i 1980, fik akademiets terrænsportsforening sammen med en række andre civile foreninger tilladelse til året efter at fortsætte i landskonkurrencerne i Dansk Militært Idrætsforbund, hvor de fortsat opnåede placeringer omkring en tredjedel nede i rækken.

Orienteringsløb kan i den enkelte forening være en ensom sport, hvor man oftest løber alene og i en vis forstand mod sig selv. Men fra ti års jubilæet i 1955 blev der afholdt et årligt løb mod de gamle medlemmer af terrænsportsforeningen, og der var næsten hvert år fra 1946 øvelser mod Herlufsholm, skiftevis i deres skove og i akademiets. Her indgik alle terrænsportens discipliner, og enkelte gange endda skydning også. Som vandrepæmie ved disse øvelser anvendtes soldaterkorpsets gamle tambourstav, en narhvalstand monteret på en drejet stok, og heldigvis vandt som oftest Sorø, så staven fortsat kan beses i Grønne Sal på akademiet.

Da herlovianernes korps blev nedlagt, ophørte konkurrencerne i nogle år; men efter at orienteringsløb kom på programmet i idrætsundervisningen, så der atter var nogle at løbe mod, blev traditionen genoptaget - dog uden at narhvalstanden blev sat på spil.

Ansvaret for skydningen blev efter *Stevns Hansens* afgang i 1977 mit, mens deltagerne selv stod for hvad foreningen i øvrigt foretog sig og blot fik hjælp til større arrangementer. Som det måske var naturligt, var det mest de ældste alumner der var medlemmer (ikke alene drenge, men også piger) og blot nogle få dagelever. Først i 80'erne var der nogle meget aktive årgange, både til orienteringsløb og skydning,

hvor depotbogen viser at der i flere år var geværer udleveret til omkring 20 skytter.¹² Men i den enkelte skydning deltog dog sjældent mere end ti-tolv stykker, da de fleste alumner rejste hjem i weekenderne.

Skydningen var i disse år en weekendforøjelse der foregik lørdag formiddag mellem kostskolens morgenmad og frokost. Den enkelte skytte fik sit eget gevær udleveret til hovedrengøring nogle uger inde i det nye skoleår, og når lørdagen kom, blev geværene trukket igennem og låsene smurt hjemme på skolen, og derefter cyklede skytterne med geværene overhængt på ryggen ad Filsofgangen gennem skoven ud til skydebanen ved Tuel sø. Det gav et minimum af offentlig opmærksomhed, men synet af de cyklende, geværbevæbnede unge mennesker forbløffede alligevel en del bilister på hovedvejen til Ringsted.

I foråret 1988 blev der under mægling fra FN afsluttet en overenskomst om tilbagetrækning af sovjetiske styrker fra Afghanistan. Jeg blev en af de fire danskere der skulle overvåge overenskomsten, og der var på akademiet ingen lærer til at overtage skydningen. Da jeg kom hjem igen skulle skydebanen i Søskoven bygges om. Og om det nu var dette flerårige brud på kontinuiteten, om det skyldtes at jeg selv ikke længere som kostlærer dagligt omgikkes alumnerne, eller det var det forhold at geværene efterhånden ikke blot var gammeldags, men næsten antikviteter, - i hvert fald kom skydningen ikke i gang igen.

Efter aftale med *Stevns Hansen* er det da blevet besluttet at sætte geværene til salg, i første omgang til gamle soranere, og at lade pengene tilfalde Sorø Akademis Kulturfond, der på sin side støtter elevaktiviteter på akademiet. En epoke er slut, men på denne måde kan de gamle geværer altså være med til at muliggøre nye tiltag som vor tids elever måtte ønske.

Se annoncen andetsteds i bladet, køb en 89'er, og støt de nuværende elever på akademiet!

Lars Kelstrup

1. Foreningen Baldur var, til oplysning for yngre læsere, en forening for gymnasiasterne, skolens to ældste klasser, 5. og 6., som boede på Gymnasiet (Rektorgården). Foreningen korresponderede ikke blot med andre lærde skoler i Danmark, men også med tilsvarende skoler i Norge, Sverige og altså Island.

2. Baldur til Framtiden 14. april 1889. Kopi i Sorø Akademis Bibliotek efter original i Reykjavik.

3. Baldur til Framtiden 10. september 1888. ibid.

4. *Lektor Lauritzen*, da borgmester i Sorø, fortæller 33 år efter at rektor *Blichert* i et frikvarter kom ind på lærerværelset og spurgte om nogen havde indvendinger mod at drengene dannede et korpset? Da ingen protesterede vendte rektor sig til den yngste inspektionshavende med bemærkningen: "Vil De så ikke tage Dem lidt af den sag, *Lauritzen*?" (Soronerbladet 5. årg., 1920, p. 33. Denne artikel er én af en række på syv med *Lauritzens* erindringer om soldaterkorpset).

5. Trykt løbeseddel 26. april 1888, gengivet i "Elevernes Soldaterkorps ved Sorø Skole (Akademi) 1888-1913" (København 1913) p. 8.

6. "Elevernes Soldaterkorps ved Sorø Akademi 1913-1918" (Uden sted, 1918). Det skal måske nævnes at der ikke i soldaterkorpset på noget tidspunkt var tale om skydning. Der blev derimod under øvelserne benyttet geværer med træløb og "skudt" med fænghætter.

7. Her citeret efter *Per Salling*: "Fra Tugstens tid" (Gylling 1990) p. 380.

8. *Svend Ranvig*: "Sorø Krøniken" (Kbh. 1986) bd. I p. 233.

9. Soronerbladet, juni 1966, p. 82f. Man kan måske tillade sig at tvivle på om rektor skulle have sagt noget sådant til sine mellemkoleelever. Men tænkt det kan han let

have; og under indtryk af den polariserede politiske situation forbød Rigsdagen i 1937 "private sammenslutninger af personer, der organiseres, uddannes eller udrustes til militær virksomhed."

10. Efter et foredrag af general *With* på akademiet blev 30. oktober 1940 oprettet en terrænsportsafdeling af seks 3. g'ere under ledelse af gymnastikassistent *Gnudzmann*, men den ophørte igen i marts 1941. (Skriftlig beretning af *Stevns Hansen*, 1970).

11. Om disse år har *Stevns Hansen* berettet i "Erindringer fra Sorø Hjemmeværnskompani's tilblivelse og udvikling 1945-1990" (Ringsted, uden år) p. 5-8.

12. Terrænsportsforeningens skriftlige efterladenskaber omfatter både våbenregistre, skydesresultater, medlemslister og ikke mindst dagbøger over afholdte arrangementer, som tilsammen giver et fyldigt billede af aktiviteten.

Nyt dernede fra:

Lær at tale - på engelsk:

Der er oprettet studiekreds i Public Speaking på skolen. Skolen sender deltagerne til det danske finalestævne i Public speaking, som foregår på Herlufsholm den 27. april. Vinderen herfra kommer til London den 15.-19. maj og deltager i det internationale finalestævne med deltagere fra hele verden. Skolen havde sidste år 2 elever med i London.

Udlån

Dajons buste af Frederik den VI som konfirmand er udlånt fra grønne sal til Thorvaldsens Museum.

Bydysten

Fredag den 23. marts deltager Sorø som bekendt i DR-TV's Bydysten. I den anledning har Sorø Kommune bedt om at låne en del genstande fra Akademiet - her kan nævnes Tronstolen, 2 fyrfade, Bissens buste af Ingemann og Thorvaldsens buste af Holberg.

Det bliver dog ikke originalerne men derimod gipskopierne fra Biblioteket man kan se på TV.

Soranerfrokost den 7. marts 1996

Vores kasserer, *Arne Krog* (46) var første mand på skansen, da Eders udsendte referent, *Hans Kiesow* (73), arriverede ca. kvart i tolv. Vi havde knapt nået at bestille en øl, før de andre ankom i hurtig rækkefølge: *Niels Estrup & Ib Juul* (47), *Børge Sevaldsen* (32), *Otto Schousboe* (28), *Line von Gersdorff & Tine Hansen* (94), *Hans Mathiesen* (45) og, som rosinen i pølseenden, *Jens Bastue Jacobsen* (24).'

Da vi mente, vi var lidt lovligt få, blev vi hængende til over tolv, mens vi forgæves spejdede efter flere medlemmer. Dagens taler var aflyst, hvilket særligt ærgrede *Tine Hansen*, der som fysikstuderende havde glædet sig til at høre frokosttalleren *Morten Colding-Jørgensen*, som venligst havde indvilget i at tale om kaos-teori. Da man imidlertid fra bestyrelsens side havde glemt at bekræfte aftalen med ham, anså han den naturligvis for aflyst. Dermed blev kaos-teorien demonstreret **live!**

Det var en sand fornøjelse at få nogle repræsentanter fra de ellers sørgeligt fraværende yngre årgange på besøg. Hvis man betænker, at undertegnede, der dimitterede i 1973, i de senere år har været den yngste, jævnlige deltager i frokosterne, kan man se, at der i sørgelig grad savnes en større blanding af årgange og deltagelse, både åndelig og fysisk, i de månedlige frokoster.

Vi fik imidlertid præsenteret os og afsunget vores slagsang. *Ib Juul* mente, at vi lød som mindst femogtyve personer. Det må skyldes *Line* og *Tine*, der har sunget "Jeg ved et sted" i kor på Akademiet. *Line* og *Tine* fortalte, at de begge var matematiske studenter, selv om *Line* faktisk havde musik som hovedfag. Dette skyldes niveauopdelingerne, der for ældre elever kan virke uforståelige. Reglerne for valg af niveau er heller ikke helt nemme, men kræver blandt andet, at man tager to højniveaufag,

et vist antal fag på mellemniveau, og så fremdeles. Resultatet er imidlertid, at man ikke kan blive matematisk student på sine sprogfag eller, for *Lines* vedkommende på musik som højniveaufag. *Line* studerer nu på Landbohøjskolen, hvor agronomstudiet til min overraskelse viste sig at have flere linier. *Line* fortalte, at studiet og dets indhold var så dårligt kendt blandt potentielle studerende, at der var endog mange ubesatte pladser hvert år. På dette studium foregår det som på alle andre studier nu om dage; først læser man B. A. (Bachelor of Arts) og kan så derefter specialisere sig med en såkaldt overbygning, så man ender som kandidat. *Line* vil gerne specialisere sig i husdyr og specielt i heste. Hvis det lyder, som om hun frekventerer dyrlægestudiet, er det ikke rigtigt, selv om der naturligvis er en vis overlappning mellem de to fag. Hvis man vil vide mere, må man komme til frokost selv og spørge *Line*.

På et tidspunkt gjorde jeg den konstaterende konstatering, at der ikke var en eneste person, der havde røget under måltidet. Da jeg delagtiggjorde forsamlingen i min observation, sagde *Otte Schousboe* venligt: "Vi er bare ikke nået så vidt". Han viste sig dog at være den eneste tilstedeværende ryger, hvilket er meget usædvanligt i en kreds af soranere.

Tine sad på den anden side af *Line*, så hende fik jeg desværre ikke snakket ret meget med i denne omgang. Hun sagde dog, at hun glædede sig til at se sit navn i soranerbladet og at man for tiden var nået til kvantefysikken på hendes studium. Jeg håber, ovenstående referat kan kvantificere oplevelsen ved at se sit navn i nærværende publikation. Desuden er der en videnskabelig pointe i dette. Jeg taler her om selve grundstenen i naturvidenskaben, nemlig det eksperiment, der kan gentages om og om igen, af hvem som helst, med samme resultat hver gang. Det lyder som følger: Hver gang nogen kommer til Soranerfrokost, får de deres navn i soranerbladet - med usvigelig sikkerhed.

Venlig hilsen til alle
Tatzelwurm

Studieophold ved Harvard University

af *Jesper Halle (S 93)* og *Niels Ladefoged (S 91)*.

Havard University giver hvert år nogle studerende mulighed for at læse et semester ved universitetet udenom de sædvanlige optagelsesprocedurer. I henholdsvis 1994 og 1995 læste vi et semester ved Harvard University, og i det følgende vil vi kort fortælle om universitetet og de erfaringer som vi fik ved at læse der.

Harvard University ligger i staten Massachusetts i det nordøstlige USA. Harvard University blev oprettet i 1636, og er opkaldt efter en amerikansk minister John Harvard, som efterlod sin formue til universitetet. I dag går der 30.000 studerende på Harvard University, og det er et af de mest anerkendte universiteter i verden bl.a. på grund af en meget anerkendt lærerstab, samt forskningsresultater indenfor økonomi og medicin.

Mange amerikanske universiteter har fire semestre på et år, i modsætning til vores to og et af de semestre, "Summer term", løber sædvanligvis fra midten af juni til midten af august. Harvard University har således også et sommer semester, og da kun omkring en fjerdedel af de faste studerende benytter sig af tilbuddet, åbnes dørene for studerende fra hele verden som ikke skal igennem de meget omstændelige optagelsesprocedurer. Der udbydes fag indenfor en bred vifte af områder på bachelor- og overbygningsniveau, hvor bl.a. kan nævnes psykologi, økonomi, biologi, journalistik, matematik og litteratur. Langt de fleste af de studerende vælger at bo på skolens område, og det minder meget om livet på kostskolen med forskellige "huse" med små humre og kamp om maden i spisesalen.

Vi valgte fag indenfor psykologi og økonomi, og trods det relativt store læsepensum oplevede vi meget andet end de enorme biblioteker indefra. Over halvdelen af de studerende på sommersemesteret er udlændinge, og vores omgangskreds var

derfor af blandet etnisk sammensætning. I weekenderne gik vi til baseball, kørte til stranden, spiste hummer i Boston, og havde så mange oplevelser at der bestemt ikke var tale om "den forsømte sommer". De fag vi havde kunne meritoverføres til vores respektive uddannelser i Danmark, og opholdet gav os således mulighed for at gøre vores nuværende uddannelser hurtigere færdig, og på en stærkere baggrund.

Alt i alt så er et sommersemester ved Harvard University meget anbefalelsesværdigt for studerende, som har lyst til at afprøve deres evner under meget motive-rende forhold. Der er sidste ansøgningsfrist i maj måned, men det anbefales at søge væsentlig tidligere, da der er mange ansøgere. Ønsker man information vedrørende sommersemester på Harvard University kan man, hvis man har adgang til cyberspace downloade det officielle katalog på Harvard University's internet homepage.

<http://dccwww.harvard.edu/summer>, eller henvende sig til Fulbright Kommissionen i København.

Vandbalsrekord

Vandballet satte rekord med hensyn til deltagertallet: 532 gæster.

SAAB

Oldtimers
Specialbiler

SAAB 96-99-900
Totalrenovering
Reparationer
Service

NIELS THIELE

Automobiler
3660 Stenlille
Tlf. 42 17 00 72

Mindeord:

Arne Søbørg (S 38)
24/8-1919 - 9/3-1996

Arne ved skrivebordet. Foran ham en stak frisk gult papir i folioformat og den røde Parker fyldepen. Parat! Sådan husker jeg gerne *Arne*.

Vi var kontubernaler i 3. G og boede på Bagbygningen. Efter studentereksamen gik han i gang med at læse jura og han tjente til studiet ved at arbejde i Magistratens 4. afd. på Københavns Rådhus. Tidligt i besættelsestiden blev *Arne* involveret i illegalt arbejde og han blev nødt til at tage til Sverige i 1943. Allerede året efter kom han hjem igen og hed nu *Eriksen*. Han blev hvervet af Minerva Film, som i hemmelighed optog film om modstandsbevægelsens virksomhed og han blev efter et lynkursus installeret som filmfotograf i Esbjerg. En stikker angav ham og *Arne* kom til Kolding arrest. Gestapo udsatte ham for en del psykisk tortur, som år efter periodisk gav ham neuroser og anfald af afasi.

Bombningen af Shellhuset tilintetgjorde et belastende dossier, så *Arne* "nøjedes" med at blive interneret i Frøslevlejren.

Efter den tyske kapitulation mødtes vi dagen efter i København, og arbejdet kaldte. I 1947 tilbød jeg *Arne* et job i en mindre fabriksvirksomhed, og der virkede han perfekt, til jeg desværre måtte dreje nøglen om og lukke. *Arne* følte trang til luftforandring og rejste til det daværende Rhodesia, hvor han i nogle år arbejdede for jernbanerne. Så gik turen til England, hvor han blev ansat i et meget stort rationaliseringsfirma. Efter lang tid der drev længslen til hjemlandet han tilbage til København, hvor han fortsatte i samme branche og var direktør i sit eget firma. I 1972 fandt han Birte og de blev gift i 1976. Parret flyttede et par år senere til Italien for at nyde deres otium ved Gardasøen. Efter en årrække i Italien enedes *Birte* og *Arne* om at flytte til Englands sydkyst, hvor miljø og klima passede dem bedre. *Arne* nød tilværelsen i Bexhill-on-Sea, hvor han dagligt på faste tidspunkter gik sine ture i parken og på strandpromenaden mel-

lem pensionerede britiske officerer og andet godtfolk. For to år siden fik *Arne* en blodprop med tilhørende delvis lammelse i højre side. Ved *Birtes* kærlige og energiske hjælp, suppleret med tale- og ergoterapeuter, var *Arne* i virkelig god bedring, da hjertet stoppede den 9. marts. Et langt, spændende og arbejdsomt liv var slut. Vi vil mindes *Arne* med ære.

Iver H. Hasselbalch

Runde fødselsdage i juni 1996

7. Lars Skov Andersen (f. 46, S 64), Vesterbrogade 55A, 3., 1620 Kbh. V.
7. Pastor Svend Thormann Vestergaard (f. 16, S 35), Skansebakken 4, 6400 Sønderborg.
8. John Chr. Andersen (f. 46, R 63). De kommende biografier rummer ikke flere data om fødselaren.
9. Mag. art. i filosofi, Jan Christian Riis Flor (f. 46, S 65), Nyby 5, 2791 Dragør.
9. Advokat Hjalmar Kjærgaard (f. 36, S 55), Nybovej 3, 2500 Valby.
10. Arkitekt Niels Jacob Schaldemoss (f. 21, R 39), Bredager 120, 2650 Hvidovre.
12. Bagermester Johs. Tobias Larsen (f. 16, '32), 1529 Missions Drive, Solvang, California, USA.
12. Jørgen Unger Wiese (f. 46, '62). De kommende biografier rummer ikke flere data om fødselaren.
13. Amtsfuldsmægtig Hans Valter Petersen (f. 36, S 55), St. Clemens Gade 5, 6760 Ribe.
13. Direktør Niels Erik Weis (f. 16, S 34), 1721 Galatea Terrace, Cavanaugh del Mar, 92625 California, USA.
14. Advokat Carl Tore Jan Martens (f. 46, S 66), Krathusvej 2, 2920 Charlottenlund.
14. Røntgenass. Christian Schmidt Nielsen (f. 36, '53), Holbækvej 42, Mollerup, 8833 Ørum.
20. Jeppe Niels Sølling Andersen (f. 46, '63). De kommende biografier rummer ikke flere data om fødselaren.

21. Læge Halvor Heuch (f. 26, S 45), Skolegade 38, 9320 Hjallerup.
22. Landsretsdommer Hans Chr. Thomsen (f. 46, S 65), Valdemarsgaard, Sortedam Dossering 57, 1., 2100 København Ø.
23. Advokat Jørgen Pape Thomsen (f. 46, S 65), Østersøvej 13, 4872 Idestrup.
24. Antikvarbøghandler Gert Rasmus Max Girsøl (f. 46, S 65), Silkegade 11, 1113 København K.
25. Dyrslæge Axel Knuhtsen (f. 36, S 55), Fanefjordsgade 53, 4792 Askeby.
25. Direktør, cand. mag., journalist John Plate (f. 46, R 64), Sjørlør Boulevard 47, 2450 København SV.
25. Arkitekt Jørgen Raaschou-Nielsen (f. 36, S 55), Parkvej 10, 2960 Rungsted Kyst.
26. Civiling. Henning Mac (f. 21, S 41), Fuglebakkevej 88, 2000 Frederiksberg.
27. Maskinchef Ole Roum Møller (f. 46, S 65), Teglgårn 10, 4220 Korsør.
28. Christian Hansen (f. 36, '52). Soransk Samfund kender ikke fødselarens adresse.
28. Ekspeditionssekretær, cand. jur. Niels Kristian Kristoffersen (f. 46, S 65), 49 Rue Principale, L-5290 Neuhäusen, Luxembourg.
29. Frugt- og vinavler Aton Andersen (f. 16, R 33), Vejlevej 17, 7130 Juelsminde.
30. Rektor Aage Rosendal Nielsen (f. 21, '44), Skyumvej 101, Skyum, 7752 Snedsted, Thy.

Soranske dødsfald

- JØRGEN DAM (S 27)
 4. oktober 1908 - 24. februar 1996
 CARL LANGE (R 33)
 6. januar 1915 - 13. marts 1996
 STEEN OSKAR DANIELSEN (S 20)
 27. september 1902 - december 1995
 ARNE SØBORG (S 38)
 24. august 1919 - 9. marts 1996
 HENNING LANG-JENSEN
 16. maj 1909 - 25. februar 1996

Henvendelse vedrørende SORANSK SAMFUND

stiles til
 Formanden, advokat Niels-Ulrik Kopp
 Ny Kongensgade 20, 1557 København K.
 Telefon 33 12 66 48, fax 33 32 21 12

SORANERBLADET, redaktion

Morten Nørgaard
 Kongsdalvej 43, 2720 Vanløse
 Tlf. 38 79 13 37 (bedst 17-19)
 Fax +45 38 71 72 63

SORANERBLADET, administration

Karl Aage Gemal
 Jægervej 41, 2791 Dragør
 Tlf. 32 53 20 85 (bedst 18-19)

Soransk Samfund, kasserer Kontingent/bidrag

Arne Krog	SOR-Data
Ellehaven 9	Soransk Samfund
2950 Vedbæk	Ellehaven 9
Tlf. 42 89 27 13 (12-13)	2950 Vedbæk
Giro 400-1710	Giro 327-1307

Medlemskontingent

er på sidste generalforsamling fastsat til:

1. For dimittend-året, kr. 0,-
2. I de 6 år, der følger efter pkt. 1, kr. 150,-
3. Derefter ordinært årskontingent kr. 265,-
4. Fra det fyldte 67. år dog kun 165,-

Betaling af kontingent

1. Alle medlemmer får i løbet af årets første kvartal tilsendt et girokort fra Samfundet. Beløbet skal være Samfundet i hænde senest 3 måneder efter modtagelsen af girokortet.
 2. Medlemmer, der bor uden for Danmark, anmodes om, ved fremsendelse af beløb i check til Samfundet, at anvende en check, trukket på et dansk pengeinstitut. Herved kan Samfundet spare et stort vekselgebyr.
- Husk altid at anføre medlemsnummer.

Adresseændring

1. Medlemmer, der bor i Danmark, skal meddele adresseændringen til det lokale postkontor. Samfundet får derved automatisk besked.
 2. Medlemmer, der bor eller bosætter sig uden for Danmark, skal meddele adresseændringen direkte til kassereren.
- Husk altid at anføre medlemsnummer.

Medlemsnummer

Medlemsnr. fremgår af girokort/medlemskort og af adresseringen (kun Danmark) bag på bladet. Det er det 4-cifrede tal øverst til højre i adresseringen. Det 5-cifrede tal (02079) til venstre er Soranerbladets distributionsnummer i Danmark.
 Husk venligst altid, ved alle forhold omkring medlemskab, at give oplysning om medlemsnummeret. Det letter Samfundets arbejde.

Sorø Bogtrykkeri ApS
 Alleen 9, 4180 Sorø
 Tlf. 53 63 05 75 - fax 53 63 51 75

ISSN 0930-1340

02079 KHC 1981 000
J L RAASCHOU-NIELSEN
PARKVEJ 10
2960 RUNGSTED KYST

0000771

Adressendringer og re-
klamationer rettes i Skan-
dinavien til det lokale
postkontor.

Datidens charme,
nutidens boligkomfort med...

FROVIN dannebrogsvinduer
FROVIN palævinduer
FROVIN koblede vinduer og døre

frovin
vinduer og døre

Ellemosevej 5 A
Ugerløse
DK-4400 Kalundborg
Tlf. 53 50 41 41
Telefax 53 50 40 21

Indhent tilbud på

Person-, Last-, Varevogne

MERCEDES-BENZ

Ringsted
Bragesvej 9
53 61 33 55

Slagelse
Elmedalsvej 1
53 53 33 75

Holbæk
Hovedvej 4
53 43 41 22

Kalundborg
Slagelsesvej 162
53 51 11 66

Nykøbing Sj.
Autogården
53 41 11 22

Nykøbing F.
Agrovej 2
54 85 84 66

Næstved
Transportbuen
55 77 56 46

VI KØBER

KOSTBARE BØGER OG BOGSAMLINGER
TILBUD GIVES
NORDENS ÆLDSTE ANTIKVARIAT

LYNGE & SØN A/S

SILKEGADE 11, 1113 KØBENHAVN K.
TLF. 33 15 53 35

Stiftelsen
Sorø Akademi

Telf. 57 82 01 35